

supplering af den af 3. plenarforsamling den 10. december 1948 vedtagne erklæring om menneskerettighederne*). Det økonomiske og sociale råd vedtog på sin 11. samling at videregive det af kommissionen udarbejdede udkast til 5. plenarforsamling til overvejelse, navnlig med henblik på at nå til en afgørelse af spørgsmålene om tilstrækkeligheden af udkastets første 18 artikler, ønskeligheden af at optage særlige artikler om pagtens anvendelse overfor forbundsstater og ikke-selvstyrende områder, samt særlige artikler om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder, og endelig om tilstrækkeligheden af de artikler, der vedrører konventionens gennemførelse.

Under generaldebatten udtalte den danske repræsentant sig ifølge delegationens instruktion ikke om spørgsmålet om den almindelige godkendelse af de første 18 artikler. Disse kom ud for megen kritik, særligt fra de sydamerikanske og asiatiske lande og den nære Orient, medens Amerikas Forenede Stater, Norge, Sverige, Storbritannien og Canada støttede tanken om, at dette grundigt gennearbejdede udkast måtte anses for hensigtsmæssigt som et grundlag for en menneskerettighedskonvention. Danmark stemte sammen med de ovennævnte lande imod ethvert forsøg på en udvidelse af det foreliggende udkast, men den anden gruppe, under ledelse af Pakistan, Indien og Mexico og støttet af Sovjetunionen samt de øvrige østbloklande, havde så stort er flertal, at den endelige resolution kom til at gå ud på, at den første menneskerettighedskonvention skulle omfatte alle de rettigheder, som nævnes i erklæringen om menneskerettighederne.

Debatten om muligheden og ønskeligheden af at indsætte en federal- og koloniklausul deltes i 2 afdelinger, og det viste sig, at der i udvalget var en vis modvilje imod indsættelse af begge disse klausuler. Denne bestemmelse gik ud på at muliggøre det for forbundsregeringer at påtage sig de i konventionen indeholdte forpligtelser for de forholds vedkommende, som faldt

under regeringens egen jurisdiktion, således at de kun var pligtige til at henstille til de enkelte delstaters myndigheder at acceptere lignende forpligtelser for de under dem sorterende spørgsmål. Nogle delegationer fandt, at dette faktisk ville betyde et forbehold og gøre det muligt for signatarmagterne at unddrage sig sine forpligtelser. Det var i virkeligheden kun de grupper af lande, der var direkte interesseret i sådanne klausuler, som talte derfor. Fra dansk side udtalte man, at man fandt indføjelsen af en sådan federalklausul højst uheldig, da det ville betyde uensartede forpligtelser for signatarmagterne. Sverige, Norge og Island kunne imidlertid ikke følge Danmarks standpunkt og stemte for et kompromisforslag, der var fremsat fra libanesisk side, og som gik ud på, at menneskerettighedskommissionen skulle anmodes om at studere en federalklausul og at forberede anbefalinger, som skal have til formål at sikre den størst mulige udbredelse af konventionen indenfor federale stater. Dette forslag blev vedtaget med 31 stemmer mod 3 (Danmark, Jugoslavien og Mexico), medens 14 afholdt sig fra at stemme.

På lignende måde stillede spørgsmålet om indsættelse i menneskerettighedskonventionen af en såkaldt koloniklausul sig. Her drejede det sig om, i hvilket omfang og ved hvilke fremgangsmåder konventionens bestemmelser skulle gøres anvendelige i ikke-selvstyrende områder. Også her delte udvalget sig i omtrent de samme grupper som under diskussionen om federalklausulen. Drøftelsen, der ved begyndelsen af debatten væsentlig havde drejet sig om betimeligheden af en sådan koloniklausul, fik en ny vending, da der fra philippinsk side blev fremsat et forslag, gående ud på, at menneskerettighedskonventionen umiddelbart skulle være gældende såvel for hovedlandene som for de af dem afhængige koloniterritorier og ikke-selvstyrende territorier. Dette forslag blev vedtaget med 30 stemmer mod 11, medens 8 afholdt sig fra at stemme, heriblandt Danmark.

*) Se beretn. 3. saml. 1. del, s. 53—55 og 121.